

# EGZOS GAZI EMİSYONU KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

*Bu Yönetmelik, 4 Nisan 2009 tarih ve 27190 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanmıştır.*

## BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

### Amaç

**Madde 1 -** (1) Bu Yönetmeliğin amacı, trafikte seyreden motorlu kara taşıtlarından kaynaklanan egzoz gazlarının neden olduğu hava kirliliğinden ve etkilerinden, canlıları ve çevreyi korumak amacıyla egzoz gazı kirleticilerinin azaltılmasını sağlamak ve ölçümler yaparak kontrol etmek üzere gerekli usul ve esasları belirlemektir.

### Kapsam

**Madde 2 -** (1) Bu Yönetmelik, Ek-1 de yer alan kategorilerde ve kamuya ait araçlar da dahil olmak üzere trafikte bulunan dört ve daha fazla tekerlekli yolcu ve yük taşımaya mahsus karayolu motorlu taşıtlarını kapsar.

(2) Bu Yönetmelik iş makineleri, tarım ve orman traktörleri, motosikletler ve mopedleri kapsamaz.

### Dayanak

**Madde 3 -** (1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun Ek 4 üncü maddesine ve 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

### Tanımlar

**Madde 4 -** (1) Bu Yönetmelikte geçen:

a) Absorbsiyon katsayısı: Duman koyuluğunu gösteren ve egzoz gazı içinden geçen ışığın soğurması ile ölçülen katsayıyı,

b) Araç muayene istasyonu: Araçların niteliklerinin tespit ve kontrol edildiği, bunun için gerekli cihaz ve personeli bulunan, araç muayenesinin yapıldığı ve muayene kanallarının olduğu tesisleri,

c) Araç muayene istasyonu geçici işletme yetki belgesi: Her bir araç muayene istasyonu için Ulaştırma Bakanlığı tarafından işletmeye verilen bir yıl süre ile geçerli belgeyi,

ç) Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,

d) Denetim yetkilisi: Çevre Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasına göre yetki devri yapılan kamu kurum ve kuruluşlarının yetkili personelini,

e) Duman: Taşıtın egzoz borusundan çıkan, tam yanmış veya yanmamış yakıt zerrecilerinin meydana getirdiği siyah, gri-beyaz veya mavi renkli aerosolü,

f) Duman koyuluğu: Tam şeffaf gaz için duman koyuluğu % 0, ışığı tamamen absorbe eden, geçirgen olmayan gaz için ise % 100 olmak üzere egzoz gazı içerisinde bulunan, şeffaf olmayan parçacıkların, gazdan geçen ışığın aydınlatma şiddetini, yani aydınlanan birim yüzey için ışık akısını, azaltma yüzdesini,

g) Egzoz gazı: Bir motorlu taşıtın egzoz borusundan çıkan gazı,

ğ) Egzoz gazı kirleticileri: Egzoz gazında bulunan ve çevreyi kirleten bileşenleri,

h) Egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonu: Motorlu taşıtların egzoz gazı emisyon ölçümlerinin yapıldığı;

1) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan araç tiplerinden en az biri için TS 12047 Yetkili Servisler-Motorlu Araçlar İçin-Kurallar Standardını sağladığını Türk Standartları Enstitüsünce verilen Hizmet Yeterlilik Belgesi ile belgeleyen gerçek ve tüzel kişilerin çalıştırdığı sabit yetkili servis istasyonlarını,

2) Ulaştırma Bakanlığının yetki verdiği gerçek ve tüzel kişilerin çalıştırdığı, aynı zamanda TS EN ISO/IEC 17020 Çeşitli Tipteki Muayene Kuruluşların Çalıştırılmaları İçin Genel Kriterler Standardını sağladığını belgeleyen sabit veya mobil araç muayene istasyonlarını,

ı) Egzoz gazı emisyon ölçüm pulu: Trafikte seyreden taşıtlar için yapılan egzoz gazı ölçümü sonunda, ölçüm sonucu uygun olan taşıtlara verilen pulu,

i) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi: Egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarına egzoz gazı emisyon ölçüm yapabilme yetkisi veren ve Bakanlıkça düzenlenen belgeyi,

j) İşleten: 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda yer alan işleten tanımını,

k) Karayolu: Trafik için kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, yol, otoyol, köprüler ve benzeri yapı ve alanları,

l) Katalitik dönüştürücü: Egzoz gazındaki kirleticileri zararsız veya daha az zararlı bileşenlere dönüştürmek amacıyla bir taşıtın egzoz sistemine yerleştirilen reaktörü,

m) Lambda değeri: Gerçek hava/yakıt oranının teorik hava/yakıt oranına bölünmesi ile bulunan değeri,

n) LPG (Sıvılaştırılmış petrol gazı) veya NG (Doğal gaz) yakıt kullanan taşıt: Tahrik sisteminde LPG (Sıvılaştırılmış petrol gazı) veya CNG (Sıkıştırılmış doğal gaz), LNG (Sıvılaştırılmış doğal gaz) kullanımı için özel teçhizat ile donatılmış bir taşıtı,

o) Motorlu taşıt: Karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan ve makine gücüyle yürütülen aracı/taşıtı,

ö) Motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı: Trafikte seyreden taşıtlar için yapılan egzoz gazı ölçümü sonunda, ölçüm sonucu uygun olan taşıtlara verilen egzoz gazı emisyon ölçüm pulunun yapıştırıldığı ruhsat belgesini,

p) OBD (On Board Diagnostic) sistemi: Bilgisayar hafızasında bulunan arıza kodları vasıtasıyla muhtemel hata alanını tanımlayabilen, emisyon kontrolü için kullanılan araç üzerindeki teşhis sistemini,

r) Pozitif ateşlemeli benzin motorlu taşıt: Benzin ile çalışan, buji ateşlemeli motora sahip taşıtı,

s) Protokol: İl çevre ve orman müdürlüğü ile egzoz emisyon ölçümünü gerçekleştiren istasyon işleteni arasında imzalanan sözleşmeyi,

- ş) Sıkıştırma ateşlemeli dizel motorlu taşıt: Dizel yakıtı ile çalışan, sıkıştırma ile ateşlemeli motora sahip taşıtı,
- t) Soruşturma zamanaşımı: 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunun 20 nci maddesinde belirlenen zamanaşımı sürelerini,
- u) Taşıt sahibi: Taşıt için adına yetkili idarece tescil belgesi verilmiş veya sahiplik veya satış belgesi düzenlenmiş kişiyi,
- ü) Trafik zabıtası: Karayolları Trafik Kanununda trafik zabıtası olarak belirtilen görevlileri,
- ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Egzoz Gazı Emisyon Ölçümleri

Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin verilmesi ve kullanılmasına ilişkin kriterler

**Madde 5 -** (1) Bu Yönetmelikte belirlenen şartları sağlayan egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarına Bakanlıkça düzenlenmiş egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi verilir. Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi, yalnızca yetki belgesi üzerinde belirtilen adresteki ölçüm istasyonu için geçerlidir. Yetki belgesi verilmiş olan sabit istasyon işletenleri mobil taşıtlarla egzoz gazı emisyon ölçümü yapamazlar.

#### Egzoz gazı emisyon ölçümü yaptırma periyotları

**Madde 6 -** (1) Taşıtlar, Ek-1 de belirtilen sınıflar esas alınmak kaydıyla cinslerine, kullanılma amaç ve şekillerine uygun olarak aşağıda belirtilen periyotlarda egzoz gazı emisyon ölçümüne tabi tutulur:

- a) Hususi otomobiller ilk üç yaş sonunda ve devamında her iki yılda bir.
- b) Resmi otomobiller ilk iki yaş sonunda ve devamında yılda bir.
- c) Diğer motorlu taşıtlar ilk bir yaş sonunda ve devamında yılda bir.
- ç) Trafikte seyreden tüm motorlu taşıtlar on yaş sonunda yılda bir.

(2) Taşıtın trafiğe çıkışından sonraki muafiyet süresinin bitim tarihinden itibaren bir ay içerisinde egzoz gazı emisyon ölçümü yaptırılması zorunludur. Takip eden emisyon ölçümleri ise taşıtın trafiğe çıkış tarihi esas alınarak uygulanır.

#### Egzoz gazı emisyon ölçüm esasları ve sınır değerleri

**Madde 7 -** (1) Pozitif ateşlemeli benzinli motorlara sahip motorlu taşıtların egzoz gazı emisyon ölçümünde aşağıdaki usul ve esaslar ile sınır değerler uygulanır:

- a) Lambda sondası kontrollü üç yollu katalitik konvertör gibi bir emisyon kontrol sistemi ile kontrol edilmeyen egzoz gazı emisyonlarında;

1) Test öncesinde sistemde bir sızdırma kaçak olup olmadığının kontrolü için egzoz sisteminin gözle muayenesi yapılır.

2) Üreticisi tarafından takılmış emisyon kontrol aksamı varsa, bunların tam ve tatminkar bir durumda olduğunun, bir kaçak olmadığının tespiti için gözle muayene yapılır. Taşıtın, üreticisinin tavsiyeleri dikkate alınarak, makul bir süre motorun çalıştırılmasından sonra motor yüksüz rölanti devrinde iken egzoz gazındaki karbon monoksit miktarı ölçülür. Egzoz gazındaki azami müsaade edilebilir karbon monoksit miktarı taşıt üreticisinin belirttiği gibidir. Böyle bir bilgi yoksa karbon monoksit miktarı Tablo-1 deki değeri geçemez.

b) Lambda sondası kontrollü üç yollu katalitik konvertör gibi bir emisyon kontrol sistemi ile kontrol edilen egzoz gazı emisyonlarında;

1) Test öncesinde sistemde bir sızdırma kaçak olup olmadığının kontrolü için egzoz sisteminin gözle muayenesi yapılır.

2) Üreticisi tarafından takılmış emisyon kontrol aksamı varsa, bunların tam ve tatminkar bir durumda olduğunun, bir kaçak olmadığının tespiti için gözle muayene yapılır.

3) Taşıtın emisyon kontrol sisteminin verimliliği için taşıt emisyon kontrol sistemindeki katalitik dönüştürücü verimi ya standarttaki şekilde ya da üretici tarafından teklif edilerek tip onayı sırasında kabul edilen metot ile egzoz gazında lambda değeri ve karbon monoksit ölçülerek belirlenir. Böyle bir bilgi yoksa veya tip onayı veren yetkili mercii bunu referans değer olarak kabul etmiyorsa, karbon monoksit miktarı Tablo-1 deki değeri geçemez.

(Tablo-1): Trafikte kullanılmakta olan benzin motorlu taşıtlarda karbon monoksit sınır değerleri:

| TAŞITA AİT BİLGİ                                                                                               | Karbon Monoksit<br>( hacimce % ) |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
| Egzoz sisteminde katalitik dönüştürücü ve benzeri emisyon kontrol donanımı olmayan taşıtlar                    |                                  |
| Rölantide                                                                                                      |                                  |
| 1/10/1975 den öncekiler                                                                                        | 6                                |
| 1/10/1975-1/10/1986 arasındakiler                                                                              | 4,5                              |
| 1/10/1986 sonrakiler                                                                                           | 3,5                              |
| Egzoz sisteminde katalitik dönüştürücü ve benzeri emisyon kontrol donanımı olan taşıtlar                       |                                  |
| Rölantide ( $<2000 \text{ min}^{-1}$ ) *                                                                       |                                  |
| Taşıt üreticisinin belirlediği bir CO miktarı yok ise                                                          | En fazla 0,5                     |
| 70/220/AT Yönetmeliğinin 98/69/AT değişikliğine göre tip onayı alan taşıtlar veya 2003 model yılından itibaren | En fazla 0,3                     |
| Yüksek Rölantide ( $\geq 2000 \text{ min}^{-1}$ )                                                              |                                  |
| Taşıt üreticisinin belirlediği bir CO miktarı yok ise                                                          | En fazla 0,3                     |
| 70/220/AT Yönetmeliğinin 98/69/AT değişikliğine göre tip onayı alan taşıtlar veya 2003 model yılından itibaren | En fazla 0,2                     |

Lambda değeri, üreticisinin belirlediği şartlara göre  $1 \pm 0,03$

\* 70/220/AT Direktifinin 98/69/AT değişikliğine göre OBD sistemine sahip taşıtlarda alternatif olarak OBD sisteminin doğru çalışıp çalışmadığının kontrolü de gerçekleştirilebilir.

c) Bu fıkra da belirtilen gruba giren yanma sisteminde LPG veya CNG/LNG kullanan ve egzoz sisteminde katalitik dönüştürücü ve benzeri emisyon kontrol donanımı olan/olmayan pozitif ateşlemeli motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümü LPG veya CNG/LNG ile de tekrarlanmalı ve CO hacimce Tablo-1 de belirtilen sınır değerlere uymalıdır.

(2) Sıkıştırılmalı ateşlemeli dizel motorlara sahip motorlu taşıtların egzoz gazı emisyon ölçümünde aşağıdaki usul ve esaslar ile sınır değerler uygulanır:

a) Vites levyesi boşta ve debriyaj kavramadayken serbest ivme süresince yani yüksüz rölantiden kesme hızına kadar egzoz gazının duman koyuluğunun ölçülmesi yapılır. Mekanik pompalı taşıtlarda, ölçümler öncesinde taşıtın püskürtme pompasında bulunması gereken mühür kontrol edilir.

b) Taşıtın ön hazırlığı: Deney ön hazırlık olmaksızın da yapılabilir, ancak güvenlik nedeniyle motorun ısınmış ve mekanik durumunun tatmin edici durumda olduğu kontrol edilmelidir. Ön hazırlık aşağıdaki gibi yapılır;

1) Motor, tamamen ısınmış olmalıdır. Yağ seviyesi kontrol çubuğu tüpüne yerleştirilen bir sonda ile ölçülen en az 80 °C lik yağ sıcaklığı veya normal çalışma sıcaklığı daha düşükse, normal çalışma sıcaklığı veya en azından kızıl ötesi radyasyon seviyesi ile ölçülen motor bloğu sıcaklığı eşdeğer bir seviyede olmalıdır. Taşıtın üretimine bağlı olarak bu ölçüm uygulanabilir görülüyorsa, motorun normal çalışma sıcaklığına erişmesi beklenir. Bu motor soğutma fanı çalıştırılarak da sağlanabilir;

2) Egzoz sistemi, en az üç serbest ivme çevrimi veya eş değer bir yöntem ile temizlenmelidir.

c) Deneylerin yapılması:

1) Sızdırma olup olmadığının kontrolü için motorlu taşıtın egzoz sisteminin ilgili parçalarının gözle muayenesi yapılmalıdır.

2) Motorun ve takılmış herhangi bir turbo-beslenme (turbo-şarj) tertibatının, her bir serbest ivme devri başlatılmadan önce rölantide olması gerekmektedir. Ağır tonajlı dizeller için ise bu durum, gaz pedalının serbest bırakılmasından sonra en az 10 saniyelik bir bekleme yapılmasını gerektirmektedir.

3) Her bir ivme çevrimini başlatmak için, püskürtme pompasından azami besleme sağlamak amacıyla gaz pedalına bir saniyeden az, tam ve devamlı olarak, fakat sert olmayacak bir şekilde basılmalıdır.

4) Her bir serbest ivme çevrimi sırasında, gaz pedalı serbest bırakılmadan önce, motor, kesme hızına veya otomatik vitesli taşıtlarda, üretici tarafından belirlenmiş hıza veya böyle bir bilgi yoksa kesme hızının üçte ikisine erişmiş olmalıdır. Bu süre motor hızı gözlenerek veya gaz pedalına ilk basma ile serbest bırakma arasında yeterli bir süre geçmesine izin verilerek, Ek-1 in birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen taşıt kategorileri için bu süre en az iki saniye olmalıdır.

ç) Sınır Değerler: Konsantrasyon seviyesi, 3/7/2002 tarihli ve 24804 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlarda Kullanılan Dizel Motorlardan Çıkan Kirletici Emisyonlara Karşı Alınan Önlemler ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (72/306/AT) ne göre belirlenmiş ve serbest ivmelenme durumunda ölçülmüş ve taşıt üzerindeki etikete yazılmış olan seviyeyi geçemez. Böyle bir bilgi yoksa absorpsiyon katsayısı Tablo-2 deki sınır değerleri geçemez.

(Tablo- 2): Trafikte kullanılmakta olan dizel motorlu taşıtlarda absorpsiyon katsayısı sınır değerleri

| TAŞITA AİT BİLGİ                                         | ABSORPSİYON KATSAYISI<br>m <sup>-1</sup> |
|----------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| -Normal emişli dizel motorlarda                          | 2,5                                      |
| -Aşırı doldurulmalı dizel motorlarda<br>( Turbo Şarjlı ) | 3,0                                      |

(3) En son üç serbest ivme devrinin aritmetik ortalaması sınır değeri aşıyorsa, taşıtlar başarısız kabul edilir.

## **Egzoz gazı emisyon ölçüm sonuçları**

**Madde 8 -** (1) Egzoz gazı emisyon ölçüm yöntemleri ve sonuçları bu Yönetmelikte tanımlanan standartlara ve sınır değerlere uygun olmak zorundadır. Egzoz gazı emisyon ölçüm sonucu uygun olan taşıt sahibine, sadece Bakanlık tarafından bastırılan egzoz gazı emisyon ölçüm pulu ve egzoz gazı emisyon ruhsatı verilir. Egzoz gazı emisyon ölçümü yapılmayan ve sınır değerleri sağlamayan hiçbir araca egzoz gazı emisyon ölçüm pulu verilmez ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı onaylanmaz.

## **Egzoz gazı emisyon ölçüm pulu ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı**

**Madde 9 -** (1) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi verilen ölçüm istasyonlarına egzoz gazı emisyon ölçüm pulu ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı Bakanlıkça ya da yetkinin devredildiği il çevre ve orman müdürlüklerince verilir.

(2) Egzoz gazı emisyon ölçüm pulu bedeli ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı bedeli, Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı da dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenir ve yapılan ölçümlerde bu bedel değiştirilemez. Egzoz gazı emisyon ölçüm pulu bedelinin Bakanlıkça ait olan kısmı illerdeki Bakanlıkça ait döner sermaye bütçesine gelir kaydedilir. Motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı ilk kez verildiğinde veya yenilendiğinde bedeli karşılığı verilir ve bedelinin tamamı illerdeki Bakanlıkça ait döner sermaye bütçesine gelir kaydedilir.

(3) Taşıtın el değiştirmesi durumunda egzoz gazı emisyon ölçüm pulunun geçerlilik süresi değişmez. Aracın plakasının da değiştirildiği durumlarda eski plakaya ait ruhsatın fotokopisi denetim görevlisine beyan edilir.

(4) Her yıl Ocak ayının ilk haftasında, il çevre ve orman müdürlükleri tarafından bir önceki yıl ölçüm istasyonlarına dağıtımı yapılmış ancak işlem görmemiş egzoz gazı emisyon ölçüm pulları ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatları tutanakla tespit edilir ve pul ve ruhsat bedeli arasındaki fiyat farkı istasyon işleteni tarafından Bakanlığın Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü hesabına yatırılır.

(5) Bu Yönetmeliğe göre; Bakanlıkça düzenlenen egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin iptal edilmesi durumunda ölçüm istasyonuna ait işlem görmemiş pul ve ruhsat bedelleri illerdeki Bakanlıkça ait döner sermaye saymanlıkları aracılığı ile istasyon işletenine iade edilir.

## **Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi**

**Madde 10 -** (1) Bu Yönetmelikte belirlenen şartları sağlayan egzoz gazı emisyonu ölçüm istasyonu yetkilisince; TS 12047 ye göre alınan Hizmet Yeterlilik Belgesinin veya TS EN ISO/IEC 17020 Belgesi ile Ulaştırma Bakanlığının verdiği yetki belgesinin verildiği kurumca onaylanmış bir sureti ile birlikte istasyonun bulunduğu yerdeki il çevre ve orman müdürlüğüne müracaat edilir. Müracaatı takiben, istasyon, il çevre ve orman müdürlüğü tarafından yerinde incelenir, gerekli şartları sağladığının tespiti ve uygun görülmesi halinde protokol düzenlenir. Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi ücreti Bakanlıkça belirtilen hesaba yatırılır.

(2) Müracaatın yapıldığı il çevre ve orman müdürlüğünce; TS 12047 ye göre alınan Hizmet Yeterlilik Belgesinin veya TS-EN ISO/IEC 17020 Belgesi Ulaştırma Bakanlığının verdiği yetki belgesinin verildiği kurumca onaylanmış bir sureti, protokolün bir örneği ve egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi ücretinin ödendiğine dair belge Bakanlıkça gönderilir. Bakanlıkça uygun görülen istasyon için egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenir ve belge istasyon yetkilisine verilmek üzere müracaatın yapıldığı il çevre ve orman müdürlüğüne gönderilir.

(3) Bakanlık egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenleme yetkisini il çevre ve orman müdürlüklerine devredebilir. Yetki devri yapıldığında Bakanlık tarafından bastırılan Yetki Belgelerinin kullanılması zorunludur. Yetki devri ile ilgili diğer esaslar Bakanlık tarafından yayınlanacak genelge ile belirlenir.

(4) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi sadece bir istasyon için geçerlidir.

(5) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin geçerlilik süresi düzenlendiği tarihten itibaren üç yıldır. İstasyon işleteninin yeni yetki belgesi talebi doğrultusunda uygunluk koşulları devam ediyorsa bedeli karşılığı yeni yetki belgesi düzenlenmesi işlemleri başlatılır. Yeni egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenleninceye kadar egzoz gazı ölçümleri istasyonun bulunduğu yerdeki il çevre ve orman müdürlüğüne durdurulur. Egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarındaki faaliyetlerin sürekliliğinin sağlanması için yeni egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi talepleri üç yıl bitmeden önce Bakanlığa ya da yetkinin devredildiği il çevre ve orman müdürlüğüne yapılır.

(6) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi almış olan istasyonlar yetki belgesi geçerliliği devam ettiği sürece egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi bedeline ilişkin yapılan düzenlemelerden muaftır.

(7) TS 12047 Yetkili Servisler-Motorlu Araçlar İçin-Kurallar Standardını sağlayan sabit istasyonlara ait Hizmet Yeterlilik Belgesinde yer alan bilgilerde olacak değişikliklerde, istasyon işleteni tarafından Türk Standartları Enstitüsünden yeni Hizmet Yeterlilik Belgesi alınır ve en geç on beş iş günü içerisinde bu yeni belge ile istasyonun bulunduğu yerdeki il çevre ve orman müdürlüğüne başvurulur. Şirket sahibi aynı kalmak suretiyle yetkili istasyonun isim veya adresinde değişiklik yapılması durumunda yeni egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenmez. İl çevre ve orman müdürlüğü yetkilileri tarafından yerinde yapılan denetim sonucunda ölçüm istasyonunun uygunluğunun devam ettiğinin tespiti halinde, mevcut egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin arkasına “.....adına düzenlenen bu egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi, Hizmet Yeterlilik Belgesinde yer alan ..... hizmet yeri adresi için geçerlidir.” ifadesi yazılır ve il çevre ve orman müdürlüğü tarafından, geçerlilik tarihi değişmemek üzere onaylanır. Bu değişikliklere göre düzenlenen yeni protokol ve onaylanan egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin bir örneği il çevre ve orman müdürlüğü tarafından bilgi için Bakanlığa on beş iş günü içerisinde gönderilir.

(8) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin, istasyondan ayrı olarak tek başına devredilmesi mümkün değildir. Ancak, ölçüm istasyonunun satış/kiralama yoluyla el değiştirmesi halinde, değişiklik en geç on beş iş günü içerisinde istasyonun bulunduğu yerdeki il çevre ve orman müdürlüğüne bildirilir. Yeni malik/zilyet ile il çevre ve orman müdürlüğü arasında yeniden protokol düzenlenir. Yeni bir egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenmez ve mevcut belgenin geçerlilik tarihi değişmez. Ancak, ilgili egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin arkasına “..... adına düzenlenen bu egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi, yapılan devir sözleşmesi kapsamında, ..... adına il çevre ve orman müdürlüğü tarafından yeniden onaylanmıştır.” ifadesi yazılır. Onaylanan egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin bir örneği il çevre ve orman müdürlüğüne bilgi için Bakanlığa on beş iş günü içerisinde gönderilir.

(9) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin tahrip olması durumunda en geç on beş iş günü içinde tahrip olan yetki belgesi ile birlikte istasyonun bulunduğu yerdeki il çevre ve orman müdürlüğüne başvurulur. İstasyon işleteninin yetki belgesinin yenilenmesi talebi üzerine il çevre ve orman müdürlüğü yerinde inceleme yapar. Söz konusu istasyonun bu Yönetmelik şartlarına uygunluğunun devam ettiğinin tespiti halinde, bedeli karşılığında yeni egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenmesi için tahrip olan belge, tahribat nedeni ile yetkili mercie gönderilir. Yeni yetki belgesi düzenlenmesi işlemleri yetkili merci tarafından yürütülür.

(10) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin yok olması, kaybolması veya çalınması durumunda en geç on beş iş günü içinde istasyonun bulunduğu yerdeki il çevre ve orman müdürlüğüne başvurulur ve istasyon işleteni tarafından, cumhuriyet başsavcılığından alınmış müşteki ifade tutanağı ve yerel veya ulusal bir gazeteye verilen kayıp ilanı en geç on beş iş günü içerisinde il çevre ve orman müdürlüğüne teslim edilir. İstasyon işleteninin yetki belgesinin yenilenmesi talebi üzerine il çevre ve orman müdürlüğü yerinde inceleme yapar. Söz konusu istasyonun bu Yönetmelik şartlarına uygunluğunun devam ettiğinin tespiti halinde, bedeli karşılığında yeni egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenmesi için müşteki ifade tutanağı, kayıp ilanı, açıklaması ile yetkili mercie gönderilir. Yeni yetki belgesi düzenlenmesi işlemleri yetkili merci tarafından yürütülür.

(11) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi bedeli her yılın aralık ayında Bakanlıkça ilan edilir. Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi bedelleri Bakanlık döner sermaye bütçesine gelir kaydedilir.

(12) Yetki belgesi düzenlenen istasyonların iptal olan yetki belgeleri ile işlem görmemiş ölçüm pulu ve ruhsatları, istasyonun bulunduğu yerdeki il çevre ve orman müdürlüğüne teslim edilmek zorundadır. İşlem görmemiş pul ve ruhsat bedeli istasyon işletenine iade edilir.

(13) Faaliyeti durdurulan, yetki belgesi iptal edilen istasyonların isimleri ve yapılan ilgili işlemler il çevre ve orman müdürlüğüne Bakanlığa bildirilir.

(14) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin geçerlilik süresi içerisinde protokoller her yılın Ocak ayında yeniden düzenlenir.

#### **Egzoz gazı emisyon ölçüm cihazları kriterleri**

**Madde 11 -** (1) Pozitif ateşlemeli benzin motorlu taşıtlarda egzoz gazı emisyon ölçümlerinde kullanılacak ekipman ve cihazlar TS ISO 3930 Karayolu Taşıtları - Benzin Motorlu - Bakım veya Denetim Sırasında Egzoz Gazındaki Kirleticiler İçin Ölçme Ekipmanları - Teknik Özellikler Standardına, sıkıştırılmalı ateşlemeli dizel motorlu taşıtlardaki egzoz gazı emisyon ölçümlerinde kullanılacak cihazlar ise 3/7/2002 tarihli ve 24804 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlarda Kullanılan Dizel Motorlardan Çıkan Kirletici Emisyonlara Karşı Alınan Önlemler ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (72/306/AT) nde tanımlanan özelliklere uygun olmak zorundadır.

(2) Egzoz gazı emisyon ölçüm cihazlarının kalibrasyonu TS 12361 de belirtilen veya Türk Standartları Enstitüsü tarafından kabul edilen diğer kalibrasyon usullerinden birisi ile yılda en az bir kere yapılır.

(3) Ölçüm cihazlarının kalibrasyonunun Türk Standartları Enstitüsü, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Ulusal Metroloji Enstitüsü veya bu konuda yetkili kuruluşlardan alınan Kalibrasyon Sertifikalarına sahip laboratuvar/kuruluşlar veya bu konuda yetkili kuruluşlardan alınan eğitim sertifikasına sahip şahıslar tarafından yapılması ve bu sertifikaların geçerlilik süresi bitiminden önce yenilenmesi gerekmektedir.

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Yükümlülükler**

#### **Motorlu kara taşıt işleteninin yükümlülüğü**

**Madde 12 -** (1) Çevre Kanununun Ek 4 üncü maddesi uyarınca, motorlu kara taşıt sahibi, taşıtının egzoz gazı emisyon ölçümlerini 6 ncı maddede belirtilen periyotlarda yaptırmak ve taşıtının egzoz gazı emisyonlarının 7 nci maddede belirtilen sınır değerlere uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür.

(2) Ölçüm yaptırması gereken periyota ait egzoz gazı emisyon ölçümü yaptırmayan motorlu taşıt sahibine soruşturma zaman aşımı da dikkate alınarak, Çevre Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen idari para cezası uygulanır.

(3) Egzoz gazı emisyon ölçümü sonucu sınır değerlere uygun çıkmayan taşıt sahibi, taşıtının gerekli bakımını yaptırmak ve bu Yönetmelikle belirlenen standartları sağlamakla yükümlüdür.

(4) Taşıt sahibi egzoz gazı emisyon ölçüm pulunun ilgili bölüme yapıştırıldığı motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatını taşıtında bulundurmak ve istenildiğinde ölçüm sonucunu belgeleyen çıktıyla birlikte denetim yetkilisine ibraz etmek zorundadır. Egzoz gazı emisyon ölçümlerinin devamının takibi amacıyla ruhsatın, üzerinde egzoz gazı emisyon ölçüm pulu yapıştırma yeri dolana kadar tahrifat olmaksızın saklanması ve denetimlerde ibraz edilmesi zorunludur.

#### **Egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonu işleteninin yükümlülüğü**

**Madde 13 -** (1) İstasyon işleteni;

a) Egzoz gazı emisyon ölçümü işlemlerini 7 ve 8 inci madde hükümlerine göre yürütmekle yükümlüdür.

b) Egzoz gazı emisyon ölçümünü yaptıktan sonra sonuçları 7 nci maddede belirtilen sınır değerlere uygun çıkan taşıt işletenine, mevcut motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatında pul için ayrılan yere egzoz gazı emisyon ölçüm

pulunu yapıştırıp, şirket kaşesiyle onayladıktan sonra, egzoz gazı emisyon ölçüm cihazı çıktısı ile birlikte vermekle yükümlüdür. Ölçüm sonucu uygun çıkmayan taşıtlara ve/veya ölçüm yapmadığı periyotlara ait egzoz gazı emisyon ölçüm pul ve ruhsatı düzenleyemez.

c) Motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatında egzoz gazı emisyon ölçüm pulu yapıştırılacak yer kalmadıysa bedeli karşılığında yeni motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı düzenlemekle yükümlüdür.

ç) Egzoz gazı emisyon ölçüm cihazından iki çıktı olarak yazılı sonuçların bir nüshasını taşıt sahibine vermek zorundadır. Ölçüm cihazlarından alınan çıktılarda ölçüm sonuçlarının yanı sıra tarih, ölçüm saati, aracın plakası, yaşı, ölçüm istasyonunun adı, adresine ilişkin bilgilerin bulundurulması ve bu bilgilerin tamamının bilgisayar ortamında hazırlanmış olması zorunludur. Egzoz gazı emisyon ölçüm cihazından aldığı çıktının diğer nüshasını ölçüm istasyonunda bilgisayar ve yazılı ortamda düzenleyerek denetimlerde ibraz edilmek üzere iki yıl süre ile saklamakla yükümlüdür.

d) Çift yakıt kullanan motorlu taşıtlarda egzoz gazı emisyon ölçümünü her iki yakıtı göre yapar ve tek bir ölçüm ücreti alır. Her iki yakıtı ait ölçüm sonuçlarının bu Yönetmeliğe uygun çıkması halinde pul verir.

e) Egzoz gazı emisyon ölçümü yaptığı taşıtlara ilişkin Bakanlıkça istenen bilgileri aylık olarak il çevre ve orman müdürlüğüne göndermekle yükümlüdür.

f) Egzoz gazı emisyon ölçüm cihazlarının 11 inci maddede tanımlanan kriterlere uygun olmasını ve kalibrasyonunu sağlamakla yükümlüdür. Bunun yanı sıra, egzoz gazı emisyon ölçümünde kullandığı cihazların teknik özellikleri ile ilgili belgeler ve cihazların periyodik bakım ve kalibrasyonlarının yaptırıldığına dair raporları yapılacak denetimlerde denetim yetkililerine ibraz etmek zorundadır.

g) Kendisine ait yetki belgesini başka bir işletmeye veremez, kullanıramaz veya başka bir işletmeye ait pulları satamaz.

ğ) İstasyonunun isim değişikliğini, devrini, adres değişikliğini, yetkili servis firmasıyla anlaşmasının bittiğini veya TS 12047/TS EN ISO/IEC 17020 Belgeleri üzerinde yapılan her türlü değişikliği ve bahsi geçen değişikliklerin yapıldığı güncellenmiş TS 12047/TS EN ISO/IEC 17020 Belgesini il çevre ve orman müdürlüğüne en geç on beş iş günü içinde bildirmek zorundadır. Gerekli işlemler 10 uncu madde hükümleri çerçevesinde yürütülür.

h) TS EN ISO/IEC 17020 ye haiz araç muayene istasyonunun faaliyetinin geçici/daimi olarak durdurulması halinde bu durumu il çevre ve orman müdürlüğüne derhal bildirir.

ı) TS 12047 kapsamında Türk Standartları Enstitüsü tarafından verilen Hizmet Yeterlilik Belgesi ve/veya TS EN ISO/IEC 17020 kapsamında Ulaştırma Bakanlığı tarafından verilen İşletme Yetki Belgesi iptal edildiğinde il çevre ve orman müdürlüğüne derhal bildirir.

i) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin tahrip olması, kaybolması veya çalınması durumunda en geç on beş iş günü içinde il çevre ve orman müdürlüğüne başvurmak zorundadır. Gerekli işlemler 10 uncu madde hükümleri çerçevesinde yürütülür.

j) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesini ve egzoz gazı emisyon ölçüm pulu ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsat bedelini istasyonda görülebilecek bir yere asmakla yükümlüdür.

k) Egzoz gazı emisyon ölçümü için her istasyonda en az bir ölçüm personeli çalıştırmak zorundadır. Egzoz gazı emisyon ölçümünde çalıştırılan personelin en az meslek lisesi motor, makine, elektrik, elektronik ve kimya bölümleri mezunu ya da bu konuda eğitim sertifikasına sahip olması ve bu konuda en az bir yıl çalışmış olması gerekmektedir.

l) İşyeri çevresinde mevzuat gereği çevre kirliliğini önleyici tedbirleri alır ve çevre kirliliğine sebep olacak faaliyetlerde bulunamaz.

(2) Birinci fıkrada tanımlanan yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin tespiti halinde 16 ncı maddeye göre işlem yapılır.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Önlemler ve Denetim

#### Önlemler

**Madde 14 -** (1) Hava kirliliğinin kritik değerlere ulaşması halinde, kritik meteorolojik şartların oluştuğu veya kirliliğin artış gösterdiği bölgelerde, en büyük mülki amirlikçe trafik geçici/sürekli olarak sınırlandırılabilir veya yasaklanabilir.

#### Taşıtların denetimi ve uygulanacak cezalar

**Madde 15 -** (1) 4 üncü maddenin (d) bendinde tanımlanan denetim yetkilileri, trafik zabıtalrı ile müşterek denetime çıkar, taşıtların egzoz gazı emisyon ölçüm pulu olup olmadığına bakar ve gerektiğinde ölçüm cihazları ile taşıtın egzoz gazı emisyon ölçümünü yapar.

(2) Denetimlerde; egzoz gazı emisyon ölçümünün periyodunda yaptırılmadığının veya egzoz gazı emisyon ölçüm sonuçlarının bu Yönetmelikte belirtilen sınır değerlere aykırı emisyonu sebep olduğunun tespiti halinde taşıt sahibine soruşturma zamanaşımı süresi de dikkate alınarak Çevre Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre idari para cezası verilir. İdari yaptırım kararı ve ilgili tebligat işlemleri 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre denetimin yapıldığı il çevre ve orman müdürlüğünce yürütülür.

#### Egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarının denetimi

**Madde 16 -** (1) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi verilen istasyonlar bu Yönetmelik hükümleri kapsamında Bakanlıkça veya il çevre ve orman müdürlüğünce denetlenir.

(2) Ölçüm istasyonlarında yapılacak denetim ve tespitlerde;

a) Egzoz gazı emisyon ölçümü yapmadan egzoz gazı emisyon ölçüm pulu veren ve/veya emisyon ölçüm sonuçları bu Yönetmelikte belirtilen sınır değerlere uygun çıkmadığı halde egzoz gazı emisyon ölçüm pulu/ruhsatı veren ve/veya Bakanlığın bastırmış olduğu egzoz gazı emisyon ölçüm pulu/ruhsatı dışında pul/ruhsat verenler ve/veya egzoz gazı emisyon ölçüm pulu vermeksizin yerine firma kaşesini kullanan/kullandıran ve/veya egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi bulunan sabit istasyon tarafından mobil araçla ölçüm yapıldığı/yaptırıldığı ve/veya egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinde belirtilen adresten farklı bir adreste ölçüm yaptığı tespit edilen ve/veya egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinde yer alan bilgilerde tahrifat yapan istasyon işletenlerinin egzoz gazı emisyon ölçüm işlemleri derhal durdurulur, protokol il çevre ve orman müdürlüğünce tek taraflı olarak feshedilir ve yetki belgesi iptal edilir. Yetki belgesi iptal edilen istasyona ait pul ve ruhsatlar ile bedellerine ait işlemler 9 uncu maddeye göre yürütülür. Bu kapsamda, egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi iptal edilen ölçüm istasyonlarına, yeniden egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenmez.

b) Yazılı ölçüm sonucunu taşıt işletenine vermeyen ve/veya Bakanlıkça belirlenen pul bedelinden farklı ücret talep eden ve/veya çift yakıt kullanan motorlu taşıtlarda her iki yakıtı göre de egzoz gazı emisyon ölçümünü yapmayan ve/veya egzoz gazı emisyon ölçüm cihazlarının özelliklerinin 11 inci maddede belirtilen özelliklere uygun olmadığı tespit edilen ve/veya araç muayene istasyonu faaliyetinin daimi/geçici olarak durdurulması veya TS 12047 kapsamında Türk Standartları Enstitüsü tarafından verilen Hizmet Yeterlilik Belgesi ve/veya TS EN ISO/IEC 17020 kapsamında Ulaştırma Bakanlığı tarafından verilen İşletme Yetki Belgesinin iptal edilmesi hallerinde il çevre ve orman müdürlüğüne bildirim yapılmaması hallerinde istasyon işleteninin egzoz gazı emisyon ölçüm işlemleri derhal durdurulur, protokol il çevre ve orman müdürlüğünce tek taraflı olarak feshedilir ve yetki belgesi iptal edilir. Yetki belgesi iptal edilen istasyona ait pul ve ruhsatlar ile bedellerine ait işlemler 9 uncu maddeye göre yürütülür. Bu

kapsamda, egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi iptal edilen ölçüm istasyonlarına, yetki belgesinin iptal edildiği tarihten itibaren bir yıl boyunca yeniden egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenmez.

c) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi verilen ölçüm istasyonuna ait egzoz gazı emisyon pul ve/veya ruhsatların yetki verilen veya verilmeyen başka bir ölçüm istasyonu tarafından kullanılması yasaktır. Bu durumun tespiti halinde her iki istasyonun da yetki belgesi iptal edilir ve yeniden yetki belgesi düzenlenmez. Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi bulunmadığı halde egzoz gazı emisyon ölçümü yaptığı ve/veya yetkili bir istasyona ait egzoz gazı emisyon ölçüm pulunu/ruhsatını aldığı/kullandığı ve/veya sahte pul sattığı ve/veya egzoz gazı emisyon ölçüm pulu vermeksizin yerine firma kaşesini kullandığı/kullandırdığı tespit edilen ölçüm istasyonlarının yetki belgesi başvuruları değerlendirmeye alınmaz.

ç) 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (e), (i) ve (j) bentlerinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen ve/veya yetki belgesi düzenlendikten sonra; ölçüm cihazlarının kalibrasyonunu zamanında yaptırmayan ve/veya TS 12047/TS EN ISO/IEC 17020 belgesinin süresi dolduğu halde yenilemeyen ve/veya ölçüm istasyonunun isim, el değiştirme bilgilerinde olan değişiklikleri il çevre ve orman müdürlüğüne bildirmeyen ve/veya egzoz gazı emisyon ölçümü yapan personelin sayı veya niteliklerinde Bakanlıkça belirlenen şartlara uymadığı tespit edilen ve/veya bu maddede tanımlanmayan ancak bu Yönetmelikte yer alan diğer yükümlülükleri uymayanlar için; ölçüm istasyonunun faaliyeti il çevre ve orman müdürlüğüne geçici olarak durdurulur ve istasyona verilmiş olan egzoz gazı emisyon ölçüm pulları ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatları tutanakla teslim alınır. Bu kusurların düzeltilmesi için istasyon işletenine on beş iş günü süre tanınır. İstasyon işleteni, bu süre içinde anılan hususları yerine getiremeyeceğini gerekçeli olarak il çevre ve orman müdürlüğüne bildirmesi ve uygun görülmesi halinde bir defaya mahsus olmak üzere il çevre ve orman müdürlüğüne on beş iş günü ek süre verilir. Verilen süreler içinde kusurun düzeltilmesi halinde tutanakla teslim alınan ölçüm pulları ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatları istasyon işletenine iade edilir. Verilen sürelerin sonunda kusurun devamı halinde 10 uncu maddede tanımlanan işlemler doğrultusunda yetki belgesi iptal edilir, işlem görmemiş pul ve ruhsat bedelleri işlemleri ise 9 uncu maddeye göre yürütülür.

d) TS EN ISO/IEC 17020 ye haiz araç muayene istasyonunun faaliyetinin geçici olarak durdurulduğunun tespiti halinde araç muayene istasyonunun egzoz gazı emisyon ölçümleri il çevre ve orman müdürlüğüne durdurulur, istasyona verilmiş olan egzoz gazı emisyon ölçüm pulları ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatları tutanakla teslim alınır. Faaliyetin devamına izin verilmesi halinde pullar ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatları iade edilir. Faaliyetin sonlandırılması halinde ise egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi iptal edilir ve 10 uncu maddeye göre işlem yapılır. Ölçüm istasyonuna ait işlem görmemiş pul ve ruhsat bedelleri işlemleri 9 uncu maddeye göre yürütülür.

e) TS 12047 kapsamında Türk Standartları Enstitüsü tarafından verilen Hizmet Yeterlilik Belgesinin ve/veya TS EN ISO/IEC 17020 kapsamında Ulaştırma Bakanlığı tarafından verilen İşletme Yetki Belgesinin iptal edildiğinin tespiti halinde ölçüm istasyonlarının egzoz gazı emisyon ölçüm faaliyeti durdurulur ve yetki belgesi iptal işlemleri 10 uncu madde çerçevesinde yürütülür. Ölçüm istasyonuna ait işlem görmemiş pul ve ruhsat bedelleri işlemleri 9 uncu maddeye göre yürütülür.

(3) İkinci fıkranın (ç) bendi kapsamında iptal edilen yetki belgeleri gerekli koşullar tekrar sağlanarak anılan belgeler yenilendiğinde Bakanlığa başvurulması halinde bedeli karşılığında yeniden yetki belgesi düzenleme işlemleri yürütülür.

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### Çeşitli ve Son Hükümler

#### **Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde bulunan taşıtlar**

**Madde 17 -** (1) Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde bulunan motorlu kara taşıtlarının egzoz gazı emisyon ölçümleri, 6 ncı maddede tanımlanan periyotlar dikkate alınarak ve 7 nci maddedeki egzoz gazı emisyon ölçüm esasları ve sınır değerlerine göre Türk Silahlı Kuvvetlerine ait egzoz gazı emisyon ölçüm cihazları ile yapılır. Sonuçlar garnizon komutanlarınca yılda bir kez Bakanlık taşra teşkilatına gönderilir. Egzoz gazı emisyon ölçüm

bilgileri, ölçümü yapılan her taşıt için il çevre ve orman müdürlüklerinden bedelsiz olarak temin edilen motorlu taşıt egzoz emisyon ruhsatına işlenir. Ayrıca, egzoz gazı emisyon ölçüm pulu verilmez.

#### **Yetkili servis istasyonu bulunmayan iller**

**Geçici Madde 1 - (1)** Egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonu bulunmayan illerde, egzoz gazı emisyon ölçüm işlemleri egzoz gazı ölçüm istasyonu kurulana kadar, sabit bir mekanda il çevre ve orman müdürlüklerince gerçekleştirilir.

#### **Geçici işletme yetki belgesi**

**Geçici Madde 2 - (1)** Egzoz gazı emisyon ölçümü yapmak isteyen araç muayene istasyonları, Ulaştırma Bakanlığınca verilen İşletme Yetki Belgesini alıncaya kadar Geçici İşletme Yetki Belgesinin verildiği kurumca onaylanmış bir sureti ile il çevre ve orman müdürlüğüne başvurdıkları takdirde egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenleme işlemleri 10 uncu maddeye göre yürütülür. İlgili akreditasyon sağlandıktan sonra, istasyona verilen Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesinin geçerliliğinin devamı için İşletme Yetki Belgesi ve TS EN ISO/IEC 17020 belgelerinin verildiği kurumca onaylanmış suretleri il çevre ve orman müdürlüğü aracılığıyla en geç on beş işgünü içerisinde Bakanlığa sunulmak zorundadır.

(2) Geçici İşletme Yetki Belgesi iptal edilen ve İşletme Yetki Belgesi alamayan araç muayene istasyonlarının egzoz gazı emisyon ölçümü yetki belgesi iptal işlemleri 10 uncu maddeye göre yürütülür.

#### **Mevcut belgelerin geçerlilik süresi**

**Geçici Madde 3 - (1)** Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce verilmiş olan Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgeleri düzenlenme tarihinden itibaren üç yıl geçerlidir.

#### **1/1/1980 tarihinden önce tescil edilmiş dizel motorlu taşıtlar**

**Geçici Madde 4 - 1/1/1980** tarihinden önce trafiğe tescil edilmiş dizel motorlu taşıtlar yedinci maddenin ikinci fıkrası hükmünden muaftır.

#### **Yürürlükten kaldırılan yönetmelik**

**Madde 18 - (1)** 8/7/2005 tarihli ve 25869 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Trafikte Seyreden Motorlu Kara Taşıtlarından Kaynaklanan Egzoz Gazı Emisyonlarının Kontrolüne Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

#### **Yürürlük**

**Madde 19 - (1)** Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**Madde 20 - (1)** Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.

## **Ek-1**

### **TAŞIT KATEGORİLERİ:**

- (1) Yolcu taşımak için kullanılan ve sürücü koltuğu haricinde 8 den fazla koltuğu olan dört tekerlekli motorlu taşıtlar.
  - (2) Yük taşımak için kullanılan ve müsaade edilebilir maksimum ağırlığı 3500 kg.dan fazla olan motorlu taşıtlar.
  - (3) Taksiler ve ambulanslar.
  - (4) Normal olarak karayolunda yük taşımak için kullanılan ve azami müsaade edilebilir ağırlığı 3500 kg.dan az olan tarım ve orman traktörleri haricindeki en az dört tekerlekli motorlu taşıtlar.
  - (5) Yolcu taşımak için kullanılan ve sürücü koltuğu haricinde 8 den az koltuğu olan en az dört tekerlekli motorlu taşıtlar.
- 1 ve 2 numarada yer alan taşıtlar ağır araçlar, 3, 4 ve 5 numarada yer alan taşıtlar hafif araçlar sınıfına girer.